

Maatregelenpakket 2019 takendiscussie Tytsjerksteradiel

Bijlagen 1a en 1b bij Kadernota 2020-2023

Toelichting

Het maatregelenpakket uit de takendiscussie 2019 is gericht op het bereiken van structureel positieve begrotingssaldi vanaf het jaar 2022.

Op grond van de Kadernota 2020-2023 betekent dat dat de maatregelen voor het jaar 2022 moeten leiden tot een financieel effect van (minimaal) circa € 400.000 om financieel evenwicht te bereiken. Dit mee naar aanleiding van ons overleg met de provinciaal toezichthouder.

In het maatregelenpakket dat wij als college voorleggen aan de raad is vooreerst uitgegaan van een pakket aan maatregelen dat bij volledige toepassing daarvan zal leiden tot een effect in 2022 van ruim **€ 900.000** en daarmee tot een positief saldo in 2022 van circa € 660.000.

Deze marge is bewust aangehouden om ook in 2022 in te kunnen zetten op een positief resultaat, om ruimte te houden voor eventuele bijstelling van maatregelen op grond van uitwerkingsinformatie en voortschrijdend inzicht, en om eventuele tegenvallers gaandeweg de tijd op te kunnen vangen.

Op basis van de opiniërende raadsbehandeling van de Kadernota 2020-2023 op 11 juli 2019 zullen de toe te passen maatregelen worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023 en zal worden begonnen met de voorbereiding en feitelijke toepassing en uitvoering van de maatregelen.

Bijlage 1a : Tabel met overzicht maatregelen (optioneel en door college voorgesteld toe te passen)

Bijlage 1b : Toelichting per onderwerp op voorgestelde toe te passen Maatregelenpakket 2019

Inhoudsopgave bijlage 1b

Verkenningen vanuit takendiscussie	2
Bijlage 1.b Maatregelenpakket 2019:.....	3
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	3
Programma 1 Veiligheid	8
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	8
Programma 3 Economie	11
Programma 4 Onderwijs.....	12
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	15
Programma 6 Sociaal domein.....	22
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	22
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	22

Verkenningen vanuit takendiscussie

Diverse onderwerpen lenen zich niet voor beslissing zonder voorafgaand onderzoek. Vanuit de takendiscussie hebben wij een aantal onderwerpen gemarkeerd die de moeite waard zijn om te verkennen. Het betreft veelal de uitvoering van taken waarbij gezien kan worden of de gemeente de meest voor de hand liggende partij is om de taak uit te voeren. Zo wil het College op een aantal terreinen verkennen welke taken zich lenen voor uitbesteden. Te denken hierbij valt o.a. aan onderhoud sportvelden, afvalinzameling, innen belastingen, maken bestemmingsplannen, e.d.

Daarnaast wil het college onderzoeken hoe om te gaan met het maatschappelijk vastgoed en het bundelen van voorzieningen.

burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel

11 juni 2019

Bijlage 1.b Maatregelenpakket 2019:

toe te passen maatregelen voor Kadernota 2020-2023

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Taakveld/programma : Maatschappelijk vastgoed	
Subtaakveld : Dorpshuizen, verkoop onroerende zaken, Onderwijshuisvesting, Zwembad 'De Sawn Doarpen', onderverhuur vastgoed (programma's 0, 4, 5, 7)	
Onderwerp : Maatschappelijk Vastgoed	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdlijn)	Voor het totale pakket aan vastgoed geldt dat er een duidelijk masterplan moet worden opgesteld. Wat is er op termijn nodig in dorpen aan voorzieningen en hoe kunnen we dat slim en adequaat organiseren. Leegstaande gebouwen kosten geld en de gemeente heeft op dit moment 300 gebouwen in gebruik en ruim 80 in eigendom. Hier moet beleid op worden ontwikkeld.

0.0 b	Leegstaande schoolgebouwen	
Mogelijke <u>maatregel 2.</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	Op dit moment staan er twee voormalige schoolgebouwen leeg in Tytsjerksteradiel: 'it Lemieren' in Tytsjerk en 'de Oerstek' in Noardburgum. Beide zouden kunnen worden verkocht als zij daadwerkelijk geen functie meer hebben. Omdat er op dit moment geen sprake meer is van een onderwijsfunctie, leidt dit in de begroting tot kosten van onderhoud c.a. zonder functionele dekking.	
Effect maatschappelijk	Herinvulling locaties c.q. gebouwen	
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> Inzet college: Vanaf 2022 netto resultaat van € 25.000 per jaar Structureel: onderhoudskosten en kapitaallasten Incidenteel: verkoopopbrengst	
Realiseerbaar	Tijdstip afhankelijk van tijdstip vinden andere bestemming of mogelijke verkoop. PM: eenmalige middelen na aftrek van boekwaarden / eventuele sloopkosten en structurele middelen ivm onderhoud (waar nu dus feitelijk geen budget voor is, maar de kosten zijn er natuurlijk wel)	
Mogelijk effect op andere (beleids-)terreinen	Wonen. Herontwikkeling van locaties betekent meestal woningbouw op deze plek (zeker bij verkoop aan projectontwikkelaars) c.q. het toevoegen van een woonfunctie bij particuliere verkoop. Vraag is of daar op grond van de woonvisie en het bijbehorende afwegingskader ruimte voor is.	

0.0 e Mogelijke maatregel 5.: (wat / hoe / wat is nodig)	De gemeente huurt momenteel langdurig een pand van WoonFriesland in Eastermar . Hier is basisschool 'de Bolster' voorheen onder andere in gehuisvest. Sinds de opening van de nieuwe school in Eastermar, staat het gebouw deels leeg. Omdat de huur gewoon doorloopt, blijven de kosten (€ 60.000 per jaar) wel doorlopen. Mogelijk is er een partij te interesseren voor in gebruikname van het pand. Uitgangspunt moet vanwege de Wet Markt en Overheid, wel een marktconforme huurprijs zijn. Die marktconforme prijs zal d.m.v. een taxatie van een vastgoed specialist/makelaar onderbouwd moeten zijn.	
Effect maatschappelijk	Leegstand wordt opgelost. Er wordt mogelijk een kans geboden aan een (lokale) ondernemer om tegen een gereduceerde huur een pand te betrekken.	
Effect in €		<u>Meer inkomsten:</u> € 30.000 structureel
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Taakveld/programma : 0.4 Overhead Subtaakveld : team lenA Onderwerp : centrale postkamer 8ktd
--

0.4 lenA 4 mogelijke maatregel 4.: (wat / hoe / wat is nodig)	Centrale Postkamer Voor het inrichten van een centrale postkamer moeten beide gemeenten bereid zijn om één centraal ontvangst en verzendadres in te gaan richten op één van beide locaties. Op dit moment vindt op meerdere plaatsen/locaties verwerking van de poststromen plaats. Er wordt nog niet volgens een uniforme wijze gewerkt. Door op een centrale plaats de poststromen te gaan beheren (analoog en digitaal) kan gemakkelijker een uniforme werkwijze worden nagestreefd en aangestuurd en kunnen analoge documenten direct aan het archief worden aangeboden. In de praktijk betekent dit dat de werkzaamheden en formatie m.b.t. de postontvangst, -verzending, registratie voor enkele werkprocessen en scanwerkzaamheden zullen worden overgeheveld naar de centrale postkamer en los komen te staan van de archivering en overige werkzaamheden (advies, beheer DSP, ondersteuning gebruikers, beheer openbaar archief e.a.) Voordelen centraal t.o.v. decentraal <ul style="list-style-type: none"> • Eén in- en uitgang voor alle poststromen • Borging van een uniforme werkwijze van het scanproces • Mogelijke besparingen op scanapparatuur en licenties voor software, brengservice, e.a. • Duidelijkheid voor toeleveranciers
--	--

Effect in €	<u>Minder kosten:</u> Voorlopige inzet college (in afwachting verdere uitwerking) vanaf 2022 minder kosten € 5.000 structureel	
Realiseerbaar	O.g.v. uitwerkingsplan voorlopig vanaf: 1-1-2022	

Taakveld/programma : 0.4
Subtaakveld : team Publieksdiensten
Onderwerp : adresgegevens

0.4 Pd 1	Afschaffen Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) In de Kadernota's 8K en TD 2019 is structureel € 14.000 per gemeente beschikbaar gesteld voor de verbetering van de adres- en persoonsgegevens. In 2019 kan nog € 13.000 worden bezuinigd. Vanaf 2020 kan er € 11.000 per gemeente op worden bezuinigd voor een periode van drie jaar omdat er in deze periode nog sprake is van grotere betrokkenheid/verantwoordelijkheid van het rijk. Vanaf 2023 ligt er wel een grotere verantwoordelijkheid (incl. kosten) bij gemeenten.
Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	
Effect maatschappelijk	Het betreft hier een (tijdelijk) terugkomen op een vorig jaar gemaakte keuze voor extra inzet van middelen. De betreffende financiële inzet kan leiden tot grotere (maatschappelijke) opbrengst, door meer frauduleuze gevallen aan te pakken waarbij de revenuen niet alleen naar de gemeentelijke maar ook andere overheden terugvloeit.
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 11.000 per gemeente voor 2020 t/m 2022
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020
Mogelijk effect op andere (beleids-)terreinen	Toezicht en Handhaving – Sociale recherche Sociaal Domein

0.4 Pd 2	Fasere onderzoekskosten Dienstverlening. Voor 'mystery guest' onderzoeken, voor vergelijkende onderzoeken of voor eigen onderzoek worden kosten gemaakt. Hiertoe is jaarlijks vanuit de Werkmaatschappij € 5.000 beschikbaar. Dit hoeft niet ieder jaar te worden aangewend maar kan ook eens in de twee jaar worden benut.
Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	
Effect maatschappelijk	Klant wordt minder bevraagd

Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 5.000 eens per twee jaar (2.500 per gem.)	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020 (elk 2 ^e jaar)	

0.4 Pd 4 Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	Mindere dienstverlening – kanaal telefonie Sinds 2017 wordt jaarlijks (zowel door Achtk als door Tdiel) € 20.000 extra beschikbaar gesteld voor een goede telefonische bereikbaarheid. Dankzij dit bedrag wordt de bereikbaarheidsnorm gehaald. Wordt dit bedrag bezuinigd, dan zijn de wachttijden langer, doorlooptijden minder, en zal dit leiden tot indirecte of directe klachten. Binnen de bestaande inzet worden meer uren gevraagd om de nadelige gevolgen van de verminderde bereikbaarheid in goede banen te leiden. Bezuiniging werkt derhalve averechts. Momenteel kennen wij een bereikbaarheidsscore van ruim 95%. Door keuzes te maken m.b.t. de inzet aan de balies (openingstijden) en anders inzetten van de daardoor vrijvallende ambtelijke inzet t.b.v. verbetering van online dienstverlening zien we wel mogelijkheden om in de komende jaren een kostenverlaging te bereiken oplopend van € 5.000 in 2020 naar € 20.000 vanaf 2022.	
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> op termijn per gemeente € 20.000 structureel Inzet college: oplopende reeks per gemeente 5-10-20-20K	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

0.4 Pd 5 Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	Mindere dienstverlening – kanaal balie (in relatie tot maatregel Pd 4) Momenteel wordt onderzocht om te werken met verminderde openingstijden aan de balie. Voor TD is dat de dinsdag dicht (en maandag open maken) en voor 8K is dat de vrijdag dicht. De onderliggende motivatie is gericht op kwaliteitsverbetering. Deze luidt als volgt. Onze online dienstverlening kan aanzienlijk verbeteren, dit zal ook minder telefoonverkeer opleveren. Om deze extra inzet op online dienstverlening mogelijk te maken zal er minder balie personeel worden ingeroosterd. Hiertoe worden de openingstijden aangepast. Na vier jaar is het aantal telefoontjes dermate gedaald dat er minder personeel voor telefonie behoeft te worden ingeroosterd. Op deze manier wordt de inzet voor online dienstverlening structureel gemaakt.	
Effect maatschappelijk	Verantwoorde verminderde openstelling van balies.	

Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020
Mogelijk effect op andere (beleids-)terreinen	Betrekking op Burgerzaken en Bouwen en Wonen

Taakveld/programma: 0**Subtaakveld: Gebouwen (gemeentehuis en locaties 'werf' en 'Heko') uitstel vervangingen**

Met betrekking tot het onderhoud aangemeentelijke gebouwen en de materiële vervangingen is beoordeeld waar temporisering mogelijk is.

Uit de inventarisatie zijn diverse mogelijkheden naar voren gekomen die deels betrekking hebben op programma 0 en deels op het programma sport (onderhoud sportaccommodaties).

0.4 Beh 1 (van 2019 naar...)	Onderwerp : vervangen dakbedekking en CV	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	In de begroting staat € 80.000,-- voor vervanging dakbedekking Heko-loods. Dat kan met 4 jaar uitgesteld worden	
	Vervangen CV ketel met 4 jaar i.v.m. discussie gasloos	
Effect maatschappelijk	geen	
Effect in €	Minder kosten: € incidenteel Netto voordeel uit temporiseren kapitaallast € 4.000 per jaar 2020 tot 2023	

0.4 Beh 2 (van 2019 en 2020 naar)	Lichtstraat staat op vervanging in 2019 kan door schuiven naar 2023 Dit geldt ook voor de koelcompressor Voordeel 2020 t/m 2023 € 2.266	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	Uitstellen aanpassingen lift installatie dat in 2020 gepland staat. Uitstellen naar 2024 Vervangen projecttapijt geld hetzelfde voor. Voordeel 2021 t/m 2024 € 3.586	
Effect in €	Minder kosten: € .. incidenteel Netto voordeel uit temporiseren kapitaallast 2020 -€ 2.000 2021 / 2023 - € 6.000	

Beïnvloedbaarheid betreft:	De nettobedragen die beschikbaar zijn voor onderhoud infrastructuur (zonder rekening te houden met minimaal benodigde budgetten voor het in standhouden van het CROW-basisniveau (minimumniveau).
Niet beïnvloedbaar:	Afschrijvingen, energieverbruik, inkomensoverdrachten, leges, heffingen e.d.
	Totaal: € 273.622

<p>2.1 a Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)</p>	<p>Maatregel: Verlagen onderhoudsbudget met maximaal €50K per jaar De onderhoudsbehoefte voor de komende vijf jaar bedraagt ca. € 1.700K per jaar (de korte termijn onderhoudsbehoefte). Dit komt overeen met onze huidige beschikbare onderhoudsbudgetten.</p> <p><u>Omvang voorziening:</u> Daarnaast is er nog de voorziening welke momenteel ca. €1.300K groot is. Echter zal over de jaarrekening van 2018 waarschijnlijk de storting in de voorziening van ca. €400K teruggedraaid worden (accountantscontrole) ten gunste van het resultaat van de jaarrekening. Afhankelijk van de accountantscontrole zal de omvang van de voorziening dan ca. €900K zijn.</p> <p>Voor de komende vijf jaar hoeven we <u>op basis van de huidige budgetten, theoretisch</u>, dus geen beroep te doen op de voorziening. Let op: de jaren daarna stijgt de onderhoudsbehoefte, zie verderop.</p> <p>Een verlaging van de onderhoudsbudgetten met €50K per jaar is 3% van de huidige onderhoudsbudgetten. We zakken hiermee dus iets onder het budget benodigd voor de gemiddelde onderhoudsbehoefte de komende vijf jaren. De kans is hiermee aanwezig dat we langzaam onder het CROW-basisniveau zakken en/of we vaker/meer zullen moeten putten uit de voorziening. Op dit moment zitten we met de onderhoudstoestand overigens net boven het CROW-basisniveau.</p>
<p>Effect maatschappelijk</p>	<p>Op korte termijn geen grote gevolgen voor de onderhoudstoestand van onze infrastructuur. De korte termijn (<5 jaar) onderhoudsbehoefte is gebaseerd op de huidige kwaliteit en dus redelijk nauwkeurig. Een relatief beperkte verlaging van de onderhoudsbudgetten zal op korte termijn geen duidelijke vooraf aan te geven gevolgen hebben.</p> <p>Op lange termijn (>5-10 jaar) zien we een stijging in de onderhoudsbehoefte. De lange termijn onderhoudsbehoefte is gebaseerd op cycli. Op lange termijn bedraagt de onderhoudsbehoefte €2.900.000,-/jaar. Dit heeft in grote mate te maken met de aanlegjaren van wegen in het verleden. Op basis van de aanlegjaren komt er theoretisch een onderhouds piek aan. Waarschijnlijk leidt deze theoretische piek niet daadwerkelijk volledig tot een toename in onderhoudsbehoefte.</p> <p>Jaarlijks rapporteren en bijstellen: Jaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. Op basis daarvan kunnen we jaarlijks de korte en lange termijn onderhoudsbehoefte inzichtelijk maken en rapporteren aan het college. <u>Op deze manier is tijdig bijsturen van de onderhoudsbudgetten mogelijk en kan bijsturen ook noodzakelijk zijn!</u> Ook kunnen we hiermee ondergenoemde risico's beheersen.</p>

	<p>Risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Langzaam afglijden van de onderhoudstoestand tot onder CROW-basisniveau. Het CROW-basisniveau is het minimumniveau welke ook door de provincie wordt gehanteerd in haar controlerende taak ten aanzien van het beheer van onze kapitaalgoederen. Afglijden tot onder dit niveau kan tot gevolg hebben dat er afspraken met de provincie gemaakt moeten worden cq. ondertoezichtstelling volgt door de provincie volgt tav onderhoud wegen. - Indien we zakken onder het CROW-basisniveau zal dit tot gevolg hebben dat er vaker aansprakelijkstellingen en claims zullen zijn als gevolg van materiele en/of letselschade. - De voorziening is bedoeld voor het opvangen van pieken en dalen in onderhoudsbehoefte. Met een lager onderhoudsbudget dan benodigd voor het CROW-basisniveau zal theoretisch gezien structureel een beroep worden gedaan op de voorziening. Op termijn kan de voorziening, zeker gezien de lange termijn onderhoudsbehoefte, mogelijk niet meer voorzien in het opvangen van pieken in onderhoudsbehoefte. - Kapitaalvernietiging door uitstellen onderhoud wegen agv lagere budgetten. Dit speelt eerder bij asfaltwegen dan bij bestrating. <p>Ondergenoemde risico's zijn niet te beheersen door jaarlijkse inspecties en rapportages. Hiervoor is een zekere omvang van de voorziening nodig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onzekerheid over weersomstandigheden (strengere winters en/of droogte) waardoor de onderhoudsbehoefte in bepaalde jaren hoger kan zijn. Momenteel voorziet de voorziening hier nog in. - Minder buffer om onvoorziene omstandigheden en schades op te vangen (schades kunnen sluipend ontstaan en nu nog niet zichtbaar zijn) 	
Effect in €	Minder kosten: -/- € 50.000 structureel	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

<p>Taakveld/programma : 2 Subtaakveld : 2.3 Beheer-Td</p> <p>Onderwerp : Recreatieve haven Eernewoude</p>			
Totaal begroting 2019	Totaal in € 178.500	100 % beïnvloedbaar	€ beïnvloedbaar
Personeel	€ 90.000	100%	€ 90.000
Exploitatiekosten	€ 88.500 (incl. Inkomsten 94.000)	100%	€ 88.500
			€ 178.500
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofddlijnen)	De recreatieve haven Eernewoude is geen wettelijk verplichte taak. Het is feitelijk een bedrijf binnen de gemeente. Afhankelijk van de verkoopbaarheid en de kapitaalslasten van gebouwen is de taak 100% beïnvloedbaar.		

2.3 a Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	Stoppen met de exploitatie en een commerciële afnemer zoeken.	
Effect maatschappelijk	Het terugbrengen van de haven in de commerciële of semi commerciële markt zal direct gevolgen hebben voor de klant.	
Effect in €	Minder kosten: € 178.500 structureel	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021 Of gefaseerd: 2020-2022 (afhankelijk van markt en regelgeving)	

Programma 3 Economie

Taakveld/programma : Stimuleren werkgelegenheid Subtaakveld : Economische Zaken Onderwerp : Economische Zaken (63300402)			
Totaal begroting 2019	Totaal in €	% beïnvloedbaar	€ beïnvloedbaar
Bijdragen ANNO/Regiodeal Werkbudget EZ Formatie	PM € 29.609 € 152.000	PM 100 % beïnvloedbaar maar niet op korte termijn	€ 29.609 p.m.
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	<ul style="list-style-type: none"> • ANNO & Regiodeal: Betreft samenwerking in de regio Noordoost Friesland. Gemeenteraad heeft in april 2019 ingestemd met bijdrage aan de Regiodeal. Daarmee lijkt deze post niet beïnvloedbaar, tenzij de ANNO-structuur deels wordt ontmanteld. • Werkbudget EZ: Werkbudget wordt ingezet voor ondersteunende activiteiten bij beleidsveld Economische Zaken, zoals activiteiten Technetkring met scholen, Verkiezing Ondernemer van het Jaar, Ondernemersmagazine, Retaildeal, beleidsplan EZ, bijdrage aan provinciale en VFG-onderzoeken (bijvoorbeeld toekomstbestendige bedrijventerreinen), diverse projecten, lidmaatschap van aantal ondernemersverenigingen, et cetera. • Formatie: Om uitvoering te geven aan het beleidsterrein EZ is de beschikbare formatie nodig. 		

3.1 b Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	Bezuiniging op deel van het EZ-werkbudget. Mate waarin is van invloed voor participatie gemeente in EZ-activiteiten, betrokkenheid bij de doelgroep ondernemers, zichtbaarheid, deelname aan provinciale & VFG-trajecten en onderzoeken. Er zal sprake zijn van een afnemende flexibiliteit om op
---	--

	zaken in te spelen of mee te doen als gemeente welke het economisch beleid en de uitvoering daarvan raken.	
Effect maatschappelijk	Het maatschappelijk effect is zichtbaar op allerlei wijzen. Bijvoorbeeld in de diverse uitvoeringprojecten en activiteiten met het maatschappelijk veld en met andere overheden.	
Effect in €	Minder kosten: maximaal (100%) € 29.600 College: budget verlagen met € 9.600 naar € 20.000; structureel -/- € 9.600	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Programma 4   Onderwijs

Taakveld/programma : 4 Onderwijs			
Subtaakveld : 4.2 Onderwijshuisvesting			
Onderwerp : kosten onderwijshuisvesting			
Totaal begroting 2019	Totaal in €	% beïnvloedbaar	€ beïnvloedbaar
huisv. Basisonderwijs	€ 1.448.000	marginaal	€ 27.215
huisv. Voortgezet onderwijs	€ 729.000	„ marginaal	€ 22.233 € ..
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Marginale keuzemogelijkheid op enkele deelbudgetten		

4.2 a	Basisonderwijs onderhoud (ECL 380300U-TD)	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	Hieronder vallen o.a. de kosten van brandmeldinstallaties. Hier doet zich een ontwikkeling voor waardoor middelen structureel vrijvallen, zonder dat dit een expliciete bezuinigingsmaatregel is. Doordat schoolbesturen door de doorcentralisatie verantwoordelijk zijn geworden voor het onderhoud van schoolgebouwen kon een meerjarig contract met betrekking tot brandmeldinstallaties worden opgezegd. Omdat de verantwoordelijkheid hiervoor inmiddels is overgenomen door de schoolbesturen, maken wij hier geen kosten meer voor. Dit betekent een structureel voordeel van € 27.215.	
Effect in €	Minder kosten: € 27.000 structureel	
Realiseerbaar	Vanaf 1-1-2020	

Taakveld/programma : 4 Onderwijs			
Subtaakveld : 4.3 Onderwijsbeleid			
Onderwerp : Gemeentelijk onderwijsbeleid			
Totaal begroting 2019	Totaal in €	% beïnvloedbaar	€ beïnvloedbaar
Schoolbegeleiding	€ 48.500	100 %	€ 48.500
Achterstandenbeleid	€ 65.720	100 %	€ 65.720
reservering onderwijsbeleid = uit Kadernota '19-'22	€ 10.000 = extra tbv leerplicht	100 %	
Vervoer van leerlingen	€ 610.300	% vergt onderzoek	€
Leerplichtwet	€ 92.600	n.v.t.	€
Milieu educatie/voorlicht	€ 22.500	100%	€ 22.500
Kinderopvang peuterspeelz.	€ 468.100	100%	€ bijdrage gemeente
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Het schrappen of verminderen van de gemeentelijke activiteiten of bijdrage t.b.v onderwijsbeleid.		

4.3 a	Schoolbegeleiding: verminderen of schrappen Dit zijn de vroegere schoolbegeleidingsmiddelen voor onderwijskundige ontwikkelingen in het basisonderwijs. Gemeentelijk budget is niet verplicht. Het Rijk betaalt ook een bedrag rechtstreeks aan de de scholen. De vergoeding voor beide schoolbesturen is in 2020 afgerond: Aandeel OPO Furore = 18.500 Aandeel P.C.B.O. = 30.000 Inzet college: afbouwen gemeentelijke bijdrage Seizoen 2020-2021 nog 50% en vanaf aug 2021 naar nihil. Dat betekent: In 2020 minder kosten = $5/12 \times 50\%$ totaal = € 10K In 2021: minder kosten = $7/12 \times 50\% + 5/12 \times 100\%$ = bezuinigd € 14K + € 24K = € 38K In 2022: volledig = € 48,5K		
Effect maatschappelijk	Het afbouwen van de gemeentelijke bijdrage t.b.v. ondersteuning scholen m.b.t onderwijskundige ontwikkeling.		
Effect in €	Minder kosten: Maximaal € 48.500 structureel / incidenteel		
Realiseerbaar	Gefaseerd: via afbouw vanaf seizoen 2020-2021 2020 - € 10.000 2021 - € 38.000 2022 - € 48.500 structureel		

<p>4.3 f</p> <p>Mogelijke maatregel: (wat / hoe / wat is nodig)</p>	<p>Kinderopvang (peuterspeelzalen) (438999U-TD)</p> <p>Mogelijke besparing maximaal € 200.000,- van de gemeentelijke bijdrage van € 451.569,-</p> <p>Om in 2019 ingezet nieuw beleid met betrekking tot kinderopvang (peuterspeelzalen) te kunnen handhaven is het nodig om de geormerkte doeluitkering (€ 281.444,-) aan te vullen met een gemeentelijke bijdrage.</p> <p>N.B. het budget dat voor 2019 door het college beschikbaar is gesteld voor kinderopvang (peuterspeelzalen) bedraagt € 733.040,-. Dit is inclusief een bedrag van € 281.444,- voor de uitwerking en uitvoering van het nieuwe beleid onderwijsachterstanden en voorschoolse educatie vanaf 2020.</p> <p>De doeluitkering loopt de komende jaren nog verder op, maar moet worden besteed aan peuteropvang en VVE aangezien het een geormerkte doeluitkering betreft, er kan niet worden bezuinigd op de doeluitkering.</p> <p>Wat betreft OAB gelden die geormerkte zijn vanuit het ministerie van OCW: de verwachting is dat deze geormerkte doeluitkering per 2020 wordt verhoogd van € 281.000 in 2019 naar € 393.000 in 2020. De definitieve beschikking voor 2020 komt echter pas in september 2019 en dan kunnen we er pas een definitieve conclusie uit trekken.</p> <p>Als het bedrag van deze geormerkte doeluitkering in 2020 omhoog gaat naar € 393.000,- dan kan de extra gemeentelijke bijdrage voor kinderopvang/peuteropvang worden verlaagd met maximaal 2 ton en kan de betreffende bezuiniging per 2020 in gaan. Mocht in september 2019 echter blijken dat de geormerkte doeluitkering lager wordt dan € 393.000,-, dan moeten we de verlaging van de extra gemeentelijke bijdrage herijken.</p> <p>Inzet college: verlagen van de gemeentelijke bijdrage met € 100.000</p>	
Effect maatschappelijk	Het ingezette beleid van de gemeente is gericht op het stimuleren van peuteropvang, kinderen beter voorbereiden op de basisschool, alle peuters gelijke kansen en preventief werken aan de voorkant.	
Effect in €	<p><u>Minder kosten:</u> max. € 451.500</p> <p>inzet college - € 100.000 vanaf 2020 structureel</p>	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakveld/programma : 5	
Subtaakveld : 5.2	
Onderwerp : Gemeentelijke Binnensportaccommodaties	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Beheer, onderhoud en eigenaarschap binnensportaccommodaties. Buiten de onderwijshuisvestingsplicht (het bieden van gelegenheid tot het geven van bewegingsonderwijs aan primair- en voortgezet onderwijs), ligt hier geen wettelijk kader aan ten grondslag.

Taakveld/programma : Sporthallen/gymzalen	
Subtaakveld : Vervanging	
Onderwerp : onderhoud en vervangingen 2019	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	In de onderhoudsbegroting voor 2019 en volgende jaren staan bedragen gereserveerd voor onderhoud en vervangingen. Dit kan uitgesteld worden in relatie tot meerjarige plannen (onderzoek) m.b.t. accommodaties (onderzoek maatschappelijk vastgoed).

5.2 e1 onderhoud 2019	Uitstellen van vervangingen in diverse locaties.	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)		
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 21.000 incidenteel (reeks van jaren)	
Realiseerbaar	De sporthallen en gymzalen dateren allemaal uit eind jaren 70 en begin jaren 80. Er moet wat gedaan worden aan het moderniseren en aan het verduurzamen. Daarvoor is het noodzakelijk dat er eerst beleid wordt opgesteld met wat willen we met de sportaccommodaties. Het is mogelijk om de aangegeven punten te schrappen uit de begroting, beleid opstellen en dan weer na te gaan wat er nodig is	

Taakveld/programma : Sporthallen	
Subtaakveld : vervanging 2020	
Onderwerp : Vervangingen uitstellen.	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Voor 2020 staan er diverse vervangingen in de planning die uitgesteld kunnen worden tot 2023

5.2 e2 onderhoud 2020 Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	Uitstellen van vervangingen in diverse locaties.	
Effect in €	<u>Minder kosten</u> : € 4.000 incidenteel (reeks van jaren)	
Realiseerbaar	We moeten de sporthallen en gymzalen verduurzamen. Daarvoor is het nodig dat we eerst beleid opstellen wat we met de sporthallen willen. Tot dat er beleid is kunnen bovenstaande maatregelen vervallen.	

Taakveld/programma : 5			
Subtaakveld : 5.7 (sport-/ r&t-) accommodaties			
Onderwerp : Evenemententerrein fcl 65700429-TD			
Totaal begroting 2019 Evenemententerrein Onderhoud	Totaal in € € 10.075	% beïnvloedbaar 100%	€ beïnvloedbaar € 10.075
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Onderhoud en beheer voormalig Olympiadeterrein. Noordelijk deel van dit terrein wordt al verpacht. Zuidelijk deel is nu opgenomen in onderhoud bij sport. Ook voor dit deel bestaat al belangstelling voor pacht.		

5.2 e3 Evenemententerrein Mogelijke <u>maatregel</u> : (wat / hoe / wat is nodig)	Afstoten van terrein als evenemententerrein. Voorheen Olympiadeterrein. Mogelijk verpachten.	
Effect maatschappelijk	Nihil. Terrein wordt nu af en toe gebruikt in de zomer als trainingsterrein.	
Effect in €	<u>Minder kosten</u> : € 10.075 structureel	<u>Meer inkomsten</u> : € evt erfpacht structureel
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Taakveld/programma : 5	
Subtaakveld : 5.2 Sportaccommodaties	
Onderwerp : Gemeentelijke zwembaden de Wetterstins en de Sawn Doarpen	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Beheer, onderhoud en eigenaarschap gemeentelijk binnen- en buitenbad. Ligt geen wettelijk kader aan ten grondslag.

Taakveld/programma : Zwembad Sawn Doarpen	
Subtaakveld : vervangingen 2019	
Onderwerp : Uitstellen vervangingen	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdlijnen)	Het uitstellen van de vervanging van 2019 naar 2023.

5.2 l zwembaden	Uitstellen van vervangingen	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)		
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 12.000 incidenteel t/m 2023	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Taakveld/programma : Zwembad Sawn Doarpen		
Subtaakveld : vervangingen 2020		
Onderwerp : Uitstellen vervangingen		
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdlijnen)	Geplande vervanging in 2021. Kan uitgesteld worden. Met 2 a 3 jaar.	

5.2 m zwembaden	Diverse vervangingen uitstellen van 2021 naar 2024	
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)		
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 4.000 incidenteel t/m 2024	<u>Meer inkomsten:</u> € .. structureel / incidenteel
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

Taakveld/programma : 5.3 Muziekschool
Subtaakveld : vervangingsinvestering gebouw
Onderwerp : uitstellen vervangingen
Betreft gebouw: muziekschool in Burgum (Schoolstraat 90)

5.3 d	Er staat een bedrag van € 61.500,-- voor vervanging kozijnen. (2020) Deze kan wel naar 2024 door schuiven. Voor 2020 staat er € 26.000,-- voor vervanging dakbedekking. Ook deze kan doorschuiven naar 2024 Voor 2020 staat er ook € 11.500,-- vervangen CV ketel. Deze is nog in goede staat kan wel doorschuiven naar 2024		
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)			
Effect in €	Minder kosten: € 3657,-- /j incidenteel voor 3 jaar ingaand 2021.		
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021		

Taakveld/programma : 5. Sport, cultuur en recreatie			
Subtaakveld : 5.6 Media			
Onderwerp : Bibliotheken (Stichting Bibliotheken Midden Fryslân, SBMF)			
Totaal begroting 2019 Instandhoudingssubsidie 3 bibliotheekvestigingen	Totaal in € € 670.888,--	% beïnvloedbaar 100 %	€ beïnvloedbaar € 670.888,--
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Beëindiging/ verlaging subsidie bibliotheken SBMF in Tytsjerksteradiel.		

5.6 a	Bibliotheek: inzetten op taakstellende bezuiniging van 15% op bibliotheken i.o.m. stichting.		
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)			
Effect maatschappelijk	Vermindering dienstverlening. Er is geen wettelijke verplichting om een bibliotheek te subsidiëren. De gemeente besluit over het bekostigen van een bibliotheekvoorziening en de hoogte daarvan. Uitgangspunt van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is wel dat alle burgers toegang hebben tot een lokale bibliotheek. De Wsob legt echter geen verplichting op aan gemeenten om een bibliotheek in de eigen gemeente in stand te houden.		
Effect in €	Minder kosten: € 100.000,-- structureel		
Realiseerbaar	Inzetten op ingaand per: 1-1-2021		

Taakveld/programma : Sport, cultuur en recreatie			
Subtaakveld : Openbaar groen en (open lucht) recreatie			
Onderwerp : Openbaar groen			
Totaal begroting 2019 Openbaar groen	Totaal in € € 1.934.417	% beïnvloedbaar 55 %	€ beïnvloedbaar € 1.039.458
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdlijnen)	Het kwaliteitsniveau waarop het openbaar groen onderhouden wordt (verzorgingsgraad). Let wel dat bij het verlagen van het kwaliteitsniveau het aantal klachten/meldingen toeneemt waardoor wij meer tijd kwijt zijn aan het afhandelen hiervan. Bij het verlagen van het kwaliteitsniveau moet de veiligheid, technische staat en de mate waarin wij aansprakelijk gesteld kunnen worden bij schade en letsel wel in ogenschouw worden genomen.		

5.7 a	<u>Niet meer onkruidvrij houden haagvoet volgroeide hagen.</u>		
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	Hierbij stoppen wij met het onkruidvrij houden van de haagvoet van volgroeide hagen.		
Effect maatschappelijk	Er staat meer onkruid in de haagvoet van volgroeide hagen. Doordat deze hagen de breedte van het plantvak over het algemeen vult, verwachten wij dat het effect op de verzorgingsgraad aanvaardbaar blijft.		
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 12.000 structureel		
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020		

5.7 b	<u>Minder schouwen bomen.</u>		
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	De afgelopen jaren hebben wij slechts een enkele keer een schadeclaim gehad n.a.v. de toestand van een boom. Ook tijdens de herfststormen van 2013 bleken nauwelijks bomen gesneuveld te zijn als gevolg van gebreken. Hieruit blijkt dat wij een veilig bomenbestand hebben. Door de intensiteit en frequentie van het schouwen te verlagen en opmerken van gebreken te combineren met de onderhoudswerkzaamheden, kan de inzet van onze groenmedewerkers verminderd worden. Hiermee kan de werkdruk verminderd worden en kunnen wij ons meer gaan bezighouden met het uitvoeren van onze kentaken.		
Effect maatschappelijk	Deze bezuiniging brengt een klein risico op aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van gebreken aan bomen met zich mee.		
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 17.500 structureel		
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020		

5.7 c Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	<u>Tijdelijke verlaging budget gazonmaaien.</u> Tot dit jaar werd het gazonmaaien uitgevoerd door Caparis. Als gevolg van de effecten van de Participatiewet kan Caparis onvoldoende maaiers leveren voor het maaien van onze gazons. Daarom hebben wij het dit jaar meervoudig onderhands aanbesteed. Dit bracht een aanbestedingsvoordeel met zich mee. Omdat op het moment van aanbesteden het areaal gazon niet volledig inzichtelijk was, is er meerwerk te verwachten. Onder voorbehoud dat de prijsstelling van de markt gelijk blijft, kan een deel van het budget voor gazonmaaien aangewend worden om het begrotingstekort te dichten.	
Effect maatschappelijk	Met het voorbehoud dat tekorten bij het gazonmaaien door prijsstijgingen in de markt vanuit de algemene middelen weer aangevuld worden, is er geen maatschappelijk effect te verwachten.	
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 30.000 Structureel, onder voorbehoud gelijk blijven prijsniveau markt	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2020	

5.7 f Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	<u>Financiële ruimte budget iepziekte aanwenden voor dekking begrotingstekort.</u> In 2016 is de bestrijding van de iepziekte dermate effectief gebleken dat de bijdrage aan Stichting Iepenwacht Fryslân verlaagd is. Middels een collegebesluit is in 2016 besloten om deze besparing binnen het budget voor iepziektebestrijding te houden. Hierdoor komen de kosten voor het planten en nazorg van nieuwe iepen niet ten laste van het bestaande groen.	
Effect maatschappelijk	Na 2021 kunnen wij de kosten van de indexering en voor het planten en nazorg, om ons iepenbestand op peil te houden, niet meer dekken. Iepen die na 2021 als gevolg van iepziekte gekapt moeten worden kunnen niet meer vervangen worden.	
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € 4.800 structureel	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021	

Taakveld/programma : 5 sport, cultuur en recreatie			
Subtaakveld : recreatie en toerisme			
Onderwerp : budgetten en subsidies			
Totaal begroting 2019	Totaal in €	% beïnvloedbaar	
1.Subsidie pont Wyns	€ .. 2.650	..100 %	
2.Marrekrite	€ ..46.229	100 %	
3. wetterwalden/butenfjild	€ ..89.500	100 %	
4. beleid recreatie en toerisme	€ 40.000	100 %	
5. 40-med pad	€ 35.000	100 %	
6. Merk Fryslân	€ 5.563	100 %	
7.St. RegiomarketingToerisme	€ 43.233	100 %	
8.Werkbudget	€ 13.795	100 %	
9. toeristenbelasting	€ +	100 %	
10 FTE		100 %	
Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)	Geen van de aangevoerde onderwerpen betreft wettelijke verplichtingen. Alle onderwerpen zijn daarmee beïnvloedbaar. Het college kiest niet voor het verlagen van het ambitieniveau op dit beleidsterrein maar voor het verhogen van inkomsten.		

5.7 r&t i	Toeristenbelasting verhogen																										
Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)	<p>Overzicht aantallen overnachtingen</p> <table border="1"> <tr><td>2006</td><td>238.547</td></tr> <tr><td>2007</td><td>269.327</td></tr> <tr><td>2008</td><td>294.334</td></tr> <tr><td>2009</td><td>274.678</td></tr> <tr><td>2010</td><td>272.040</td></tr> <tr><td>2011</td><td>261.089</td></tr> <tr><td>2012</td><td>250.808</td></tr> <tr><td>2013</td><td>236.349</td></tr> <tr><td>2014</td><td>254.274</td></tr> <tr><td>2015</td><td>244.932</td></tr> <tr><td>2016</td><td>251.485</td></tr> <tr><td>2017</td><td>265.201</td></tr> <tr><td>2018</td><td>298.169</td></tr> </table> <p>De laatste jaren bedraagt de toeristenbelasting 1 euro p.p.p.n. en heeft er geen verhoging plaatsgevonden. In andere gemeenten in in Fryslân bedraagt de toeristenbelasting: Súdwest 1,25 euro, Leeuwarden 1 euro, Ameland 1,55 euro, Ooststellingwerf 1 euro.</p> <p>Het college kiest voor verhoging van de toeristenbelasting omdat er ook verbeteringen in het op recreatie en toerisme gerichte voorzieningenniveau plaatsvindt. Een verhoging met € 0,50 per nacht is hierbij het uitgangspunt, met als ingangsjaar 2021.</p> <p>Dit ingangsjaar houdt verband met de tijdige communicatie over dit voorstel en mogelijk raadsbesluit, richting ondernemers (afpraak/toezegging i.v.m. benodigde voorbereidingstijd ondernemers).</p>	2006	238.547	2007	269.327	2008	294.334	2009	274.678	2010	272.040	2011	261.089	2012	250.808	2013	236.349	2014	254.274	2015	244.932	2016	251.485	2017	265.201	2018	298.169
2006	238.547																										
2007	269.327																										
2008	294.334																										
2009	274.678																										
2010	272.040																										
2011	261.089																										
2012	250.808																										
2013	236.349																										
2014	254.274																										
2015	244.932																										
2016	251.485																										
2017	265.201																										
2018	298.169																										

Effect maatschappelijk	Verhoging van de toeristenbelasting betekent dat we 'duurder' worden in vergelijking met omliggende gemeenten.	
Effect in €		<u>Meer inkomsten:</u> Bij circa 280.000 overnachtingen en een verhoging van € 0,50: meeropbrengst circa € 140.000 structureel
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021 bij besluit raad in nov. 2019	

Programma 6   Sociaal domein

Programma 7   Volksgezondheid en milieu

Programma 8   Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

<p>Taakveld/programma : 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Subtaakveld : 8.1 Ruimtelijke ordening</p> <p>Onderwerp : (structuur- en bestemmingsplannen) Gemeente is wettelijk verplicht beleid te voeren op ruimtelijke ontwikkelingen die zich binnen het grondgebied van de gemeente voordoen. Dit kan door het maken van ruimtelijke (bestemmings)plannen die kaders stellen voor het te realiseren ruimtelijk beleid.</p>	
<p>Beïnvloedbaarheid betreft: (hoofdpijnen)</p>	<p>De beïnvloedbaarheid hangt voor een belangrijk deel af van de identiteit van de gemeente. Wat is je visie en wat wil je zijn voor je burgers, et cetera. Zonder die discussie (die weliswaar is gestart) vooraf te hebben gevoerd bestaat het risico dat de tegenstellingen daarover niet tot de juiste keuzes leiden.</p> <p>Tegelijkertijd ligt er voor het taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening nog een opgave om de samenwerking handen en voeten te geven. Uitgangspunt voor een efficiënte samenwerking is dat een team vanuit 1 locatie beide gemeenten bedient. Een tweede vertrekpunt is dat de ambities van beide gemeenten vanaf de start niet parallel lopen, zowel beleidsinhoudelijk als formatief en financieel. Dat maakt de beïnvloedbaarheid bij de beide gemeenten niet gelijk.</p>
<p>8.1 b</p> <p>Mogelijke maatregel : (wat / hoe / wat is nodig)</p>	<p>Incidentele verzoeken Veel tijd gaat op aan het beantwoorden van vragen van burgers en ontwikkelaars die ideeën en wensen hebben om ruimtelijk initiatieven op voorhand te toetsen op haalbaarheid. Daarvoor worden in beide gemeenten jaarlijks ongeveer 100 tot 150 verzoeken of in overleg met de wethouder of voorzien van een collegeadvies</p>

	beoordeeld en voorgelegd aan het college. Deze verzoeken leiden niet altijd tot een ruimtelijke procedure. In Achtkarspelen worden daarvoor leges in rekening gebracht; in Tytsjerksteradiel niet.	
Effect maatschappelijk	Het recent weer gebleken succesvolle dienstverlenende karakter van de gemeente zal even een 'deukje' oplopen. Door het goed uitleggen dat de kosten in mindering zouden kunnen komen als er leges worden geheven voor een ruimtelijke procedure dan is de verwachting dat het maatschappelijk effect beperkt is.	
Effect in €		<u>Meer inkomsten:</u> € 10.000 structureel
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021	
Mogelijk effect op andere (beleids-)terreinen	Ter voorkoming dat vervolgens alle aanvragen via het Omgevingsloket (beoordeling / contact bevoegd gezag) worden ingediend zal ook hier een legesbijdrage voor moeten worden ingevoerd. Voor de invoering van de Omgevingswet zou dit idee een negatief effect sorteren nu de essentie van deze wet juist vraagt om in het voortraject meer aandacht te besteden aan een zorgvuldige voorbereiding van het initiatief teneinde een breed draagvlak te genereren.	

8.1 c Mogelijke <u>maatregel 3.:</u> (wat / hoe / wat is nodig)	Beleidsontwikkeling cultuurhistorisch waardevolle panden <ul style="list-style-type: none"> - De gemeenteraad heeft eerder besloten tot een investering voor het formuleren van beleid voor de invoering van karakteristieke / cultuurhistorisch waardevolle panden. Dit is intussen doorgeschoven naar 2021. - Deze temporisering houdt in dat de incidentele middelen worden overgebracht naar 2021 (via begrotingswijziging) en dat de structurele last van € 5.000 per jaar optreedt vanaf 2022. - Het college kiest niet voor de optie om het gereserveerde bedrag van € 35.000,- voor beleidsvorming met een structureel bedrag van € 5.000,- voor de benodigde advisering van bouwplannen door externe adviseurs, volledig te laten vervallen. 	
Effect maatschappelijk	Temporisering heeft geen majeur maatschappelijk effect. Het eventueel volledig laten vervallen van het nieuwe beleid zal wel effect sorteren.	
Effect in €	<u>Minder kosten:</u> € .. Temporiseren: later optreden structurele last € 5.000 p/jaar	
Realiseerbaar	Ineens per: 1-1-2021	